

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

2587

Na temelju članka 37. stavka 4. Zakona o zaštiti životinja (»Narodne novine«, broj 135/06),
ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O ODREĐIVANJU MINIMALNIH PRAVILA ZA ZAŠTITU PILIĆA KOJI SE UZGAJAJU ZA PROIZVODNJU MESA¹

Područje primjene

Članak 1.

- (1) Ovim se Pravilnikom propisuju minimalna pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa.
- (2) Ovaj Pravilnik se primjenjuje na piliće koji se uzgajaju za proizvodnju mesa.
- (3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ovaj se Pravilnik ne primjenjuje na:
- a) gospodarstva s manje od 500 pilića;
 - b) gospodarstva sa samo rasplodnim jatima pilića;
 - c) valionice;
 - d) ekstenzivan zatvoren uzgoj te slobodan uzgoj pilića, kako je navedeno pod točkama b), c), d), e) Dodatka IV. posebnog propisa²; i
 - e) ekološki uzgojene piliće u skladu s Pravilnikom o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (»Narodne novine«, broj 13/02 i 10/07)³.
- (4) Ovaj se Pravilnik primjenjuje i na jata pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa na gospodarstvima koja imaju i rasplodna jata i jata pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa.
- (5) Posjednik životinja ili odgovorna osoba izravno su odgovorni za dobrobit životinja.

Pojmovnik

Članak 2.

Za potrebe ovoga Pravilnika primjenjuju se sljedeći pojmovi:

- a) »posjednik« je fizička ili pravna osoba koja posjeduje gospodarstvo gdje se drže pilići;
- b) »odgovorna osoba« je fizička ili pravna osoba odgovorna ili zadužena za piliće na ugovornoj ili zakonskoj osnovi, stalno ili privremeno;
- c) »nadležno tijelo« je Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja;
- d) »službeni veterinar« je veterinar u skladu sa zahtjevima iz Priloga I. Odjeljka III. Poglavlja IV. Dijela A Pravilnika o službenim kontrolama hrane životinjskog podrijetla (»Narodne novine«, broj 99/07)⁴;
- e) »pile« je životinja vrste Gallus gallus koja se uzgaja za proizvodnju mesa;
- f) »gospodarstvo« je mjesto proizvodnje na kojem se drže pilići;
- g) »peradnjak« je nastamba na gospodarstvu u kojoj se drži jato pilića;

- h) »korisna površina« je površina pokrivena steljom koja je dostupna pilićama u bilo koje doba;
- i) »gustoća naseljenosti« je ukupna živa masa pilića koji se drže u peradnjaku u isto vrijeme po kvadratnom metru korisne površine;
- j) »jato« je skupina pilića koja je smještena u peradnjaku na gospodarstvu u isto vrijeme;
- k) »dnevna stopa smrtnosti« je broj pilića koji su uginuli u peradnjaku istog dana uključujući one koji su usmrćeni bilo zbog bolesti ili drugih razloga, podijeljen s brojem pilića koji se nalaze u peradnjaku toga dana te pomnožen sa 100;
- l) »kumulativna dnevna stopa smrtnosti« je zbroj dnevnih stopa smrtnosti.

Zahtjevi za uzgoj pilića

Članak 3.

- (1) Za držanje pilića moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - a) svi peradnjaci su u skladu sa zahtjevima iz Dodatka I. ovoga Pravilnika;
 - b) zahtijevane službene kontrole i preglede i daljnje praćenje te poduzete mjere u svrhu provjere provođenja mjera naređenih od strane veterinarske inspekcije, uključujući mjere iz Dodatka III. ovoga Pravilnika, provodi nadležno tijelo ili službeni veterinar.
- (2) Najveća gustoća naseljenosti na gospodarstvu ili u peradnjaku ne smije biti veća od 33 kg/m².
- (3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, nadležno tijelo može odobriti veću gustoću naseljenosti pod uvjetom da posjednik ili odgovorna osoba postupa u skladu s Dodatkom I. i II. ovoga Pravilnika.
- (4) U slučaju odobrenja iz stavka 3. ovoga članka, najveća gustoća naseljenosti na gospodarstvu ili u peradnjaku ne smije biti veća od 39 kg/m².
- (5) U slučaju ispunjavanja kriterija iz Dodatka V. ovoga Pravilnika, nadležno tijelo može odobriti povećanje najveće gustoće naseljenosti iz stavka 4. ovoga članka za najviše 3 kg/m².

Edukacije i smjernice za osobe koje rade s pilićima

Članak 4.

- (1) Odgovorne osobe koje su fizičke osobe moraju imati uspješno završen tečaj kroz koji će biti dovoljno osposobljene za obavljanje njihovih zadataka.
- (2) Tečajevi iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćaju područje dobrobiti životinja uključujući posebna područja iz Dodatka IV. ovoga Pravilnika.
- (3) Programe tečajeva iz stavka 1. ovoga članka odobrava nadležno tijelo, koje može ovlastiti drugu osobu za njihovo provođenje. Po završenom tečaju izdaje se svjedodžba.
- (4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, priznat će se osposobljenost stečena na temelju završenog stručnog školovanja (veterinarskog ili stočarskog smjera) te na temelju edukacija provedenih, u okviru vlastite proizvodnje, od strane pravnih osoba nositelja organizirane proizvodnje koji imaju ustrojenu veterinarsku službu.
- (5) Nadležno tijelo na temelju dostavljenog programa osposobljavanja koji mora biti u skladu s programom iz Dodatka V. ovoga Pravilnika, za potvrdu osposobljenosti iz stavka 4. ovoga članka izdaje svjedodžbu o osposobljenosti koja potvrđuje istovjetnost sa osposobljenošću iz stavka 1. ovoga članka.
- (6) Odredbe stavaka 1. do 5. ovoga članka primjenjuju se i na posjednike.
- (7) Posjednik ili odgovorna osoba mora i osobama koje brinu o pilićima te obavljaju hvatanje

i utovar pilića, osigurati upute i smjernice o zahtjevima za dobrobit životinja, uključujući one koje se odnose na načine usmrćivanja koji se primjenjuju na gospodarstvima.

Dostava podataka Europskoj komisiji

Članak 5.

Nadležno tijelo dostavlja Europskoj komisiji podatke o rezultatima službenih kontrola i pregleda reprezentativnog uzorka zaklanih jata u razdoblju od najmanje jedne godine.

Službene kontrole i pregledi

Članak 6.

- (1) Nadležno tijelo provodi službene kontrole i pregleda za provjeru usklađenosti sa zahtjevima ovoga Pravilnika na nediskriminirajući način.
- (2) Službene kontrole i pregledi iz stavka 1. ovoga članka provode se na odgovarajućem postotku životinja koje se drže u skladu s odgovarajućim odredbama Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja (»Narodne novine«, broj 99/07)⁵ i mogu se provoditi u isto vrijeme sa službenim kontrolama i pregledima u druge svrhe.
- (3) Nadležno tijelo donosi procedure za utvrđivanje gustoće naseljenosti u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.
- (4) Nadležno tijelo dostavlja Europskoj komisiji do 30. lipnja svake godine godišnje izvješće za prethodnu godinu o službenim kontrolama i pregledima iz stavka 1. ovoga članka. Uz izvješće se prilaže popis najvažnijih mjera koje su poduzete za rješavanje utvrđenih neudovoljavanja uvjetima.

Vodiči dobre prakse

Članak 7.

Nadležno tijelo potiče razvoj vodiča dobre prakse koji uključuju preporuke o postupanju u skladu s ovim Pravilnikom te potiče distribuciju i korištenje takvih vodiča.

Kazne

Članak 8.

- (1) Kazne u slučaju protivnom postupanju odredbama ovoga Pravilnika propisane su Zakonom o zaštiti životinja.
- (2) Nadležno tijelo o kaznama iz stavka 1. ovoga članka obavještava Europsku komisiju.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 9.

Dodaci I. do V. tiskani su u prilogu ovoga Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Članak 10.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

Klasa: 011-02/08-01/11

Urbroj: 525-6-08-1

Zagreb, 1. srpnja 2008.

Ministar
mr. sc. Božidar Pankretić, v. r.

¹ Ovim Pravilnikom se preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 2007/43/EZ od 28. lipnja 2007. o određivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa

² Odredbe Uredbe Komisije (EEZ-a) br. 1538/91 od 5. lipnja 1991. o uvođenju detaljnih pravila za provedbu Uredbe (EEZ-a) br. 1906/90 o određenim standardima za stavljanje na tržište mesa peradi izravno će se primjenjivati danom pristupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije

³ Pravilnikom se preuzimaju odredbe Uredbe Vijeća (EEZ-a) br. 2092/91 od 24. lipnja 1991. o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda i označavanju takve proizvodnje na poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima

⁴ Pravilnikom se preuzimaju odredbe Uredbe EZ br. 854/2004 od 29. travnja 2004. kojom se utvrđuju posebna pravila organizacije službenih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla koji su namijenjeni prehrani ljudi

⁵ Pravilnikom se preuzimaju odredbe Uredbe EZ br. 882/2004 od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja

DODATAK I.

ZAHTJEVI KOJIMA MORAJU UDOVOLJITI GOSPODARSTVA

Pored relevantnih zahtjeva u drugim relevantnim propisima, primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

Pojilice

1. Pojilice moraju biti smještene i održavane tako da je prolijevanje svedeno na najmanju moguću mjeru.

Hranjenje

2. Hrana mora biti stalno dostupna ili se pilići mogu hraniti u redovitim obrocima. Hranu se ne smije uskratiti više od 12 sati prije predviđenog klanja.

Stelja

3. Svi pilići moraju imati stalan pristup stelji, koja je na površini suha i rastresita.

Prozračivanje i grijanje

4. Prozračivanje mora biti takvo da se spriječi pregrijavanje i ukoliko je potrebno, u kombinaciji sa sustavom za grijanje, da omogućí odstranjivanje prekomjerne vlage.

Buka

5. Razina buke mora biti smanjena na najmanju moguću mjeru. Ventilatori, oprema za hranjenje ili druga oprema mora biti izrađena, smještena, korištena i održavana tako da uzrokuje najmanju moguću razinu buke.

Osvjetljenje

6. Svi objekti moraju imati osvjetljenje intenziteta najmanje 20 luxa tijekom razdoblja osvjetljenosti, mjereno u visini očiju pilića, koje osvjetljava barem 80 % korisne površine. Privremeno smanjenje jačine svjetla može se dopustiti samo u skladu sa savjetom veterinara.

7. Sedam dana od useljavanja pilića u peradnjak i tri dana prije predviđenog datuma klanja, osvjetljenje mora slijediti 24-satni ritam i uključivati razdoblja tame koja traju barem šest sati ukupno, s najmanje jednim neprekidnim razdobljem tame koje traje četiri sata, ne uključujući razdoblja smanjenja osvjetljenja.

Kontrola pilića

8. Svi pilići na gospodarstvu moraju biti kontrolirani najmanje dva puta dnevno, s obzirom na zaštitu zdravlja i dobrobiti životinja.

9. Pilićima koji su ozbiljno ozlijeđeni ili pokazuju očite znakove poremećaja zdravlja i patnje, kao što su teškoće pri hodu, nakupljanje tekućine u trbušnoj šupljini (ascites) ili drugi oblici deformacija, mora se osigurati odgovarajuća skrb ili ih odmah usmrtiti. U slučaju potrebe, posjednik mora potražiti savjet veterinara.

Čišćenje

10. One dijelove objekata, opreme ili alata, koji su bili u dodiru s pilićima, potrebno je temeljito očistiti i dezinficirati svaki put nakon završnog iseljenja i prije uvođenja novog jata u objekt. Nakon završnog iseljenja potrebno je ukloniti svu stelju te prije useljavanja novog jata u peradnjak osigurati čistu stelju.

Vođenje evidencije

11. Posjednik mora voditi evidenciju za svaki peradnjak na gospodarstvu o:

- a) broju naseljenih pilića;
- b) korisnoj površini;
- c) hibridu ili pasmini pilića, ako je poznata;
- d) o broju uginulih pilića zajedno s navođenjem uzroka, ako su poznati, kao i o broju izlučenih pilića uz navođenje uzroka, što je potrebno navesti pri svakoj kontroli;
- e) broju pilića koji ostaju u jatu nakon izdvajanja pilića za prodaju ili klanje.

Posjednik mora podatke iz ove točke čuvati tijekom najmanje tri godine i mora ih na zahtjev veterinarskog inspektora dati na uvid.

Kirurški zahvati

12. Zabranjeni su svi kirurški zahvati koji se ne provode u svrhu liječenja ili dijagnostike i koji uzrokuju oštećenje ili gubitak osjetljivog dijela tijela ili promjenu strukture kosti. Iznimno od ove točke, dopušta se skraćivanje kljunova kad su iscrpljene druge mjere za sprječavanje kljucanja perja i kanibalizma. U takvim slučajevima, skraćivanje kljunova provodi se samo nakon savjetovanja i po uputi veterinara. Postupak skraćivanja kljunova može obaviti kvalificirano osoblje samo na pilićima mlađim od 10 dana. Nadalje, dopušta se

kastracija pilića samo pod veterinarskim nadzorom i od strane odgovarajuće osposobljenog osoblja.

DODATAK II.

ZAHTJEVI KOJIMA JE POTREBNO UDOVOLJITI PRI VEĆOJ GUSTOĆI NASELJENOSTI

Obavješćavanje i dokumentacija

Primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

1. Posjednik mora obavijestiti nadležno tijelo ukoliko namjerava povećati gustoću naseljenosti na više od 33 kg žive vage/m².

Posjednik mora navesti točan broj i obavijestiti nadležno tijelo o bilo kojim promjenama gustoće naseljenosti najmanje 15 dana prije useljenja jata u peradnjak.

Takva obavijest mora biti praćena dokumentacijom koja sadrži informacije iz točke 2. ovoga Dodatka.

2. Posjednik mora čuvati i imati u peradnjaku svu dokumentaciju s detaljnim opisom proizvodnje koji mora sadržavati, najmanje, informacije o tehničkim pojedinostima peradnjaka i pripadajuće opremi i to:

- a) nacrt peradnjaka koji uključuje dimenzije površina na kojima su smješteni pilići;
- b) za sustav prozračivanja te, ukoliko postoji, i za sustav za hlađenje i grijanje, uključujući njihov smještaj, plan prozračivanja, detaljne parametre o kakvoći zraka koji moraju biti postignuti kao što su protok i brzina zraka te temperatura;
- c) o sustavima za hranjenje i napajanje i njihovom smještaju;
- d) o alarmnim i pričuvnim sustavima u slučaju kvara bilo koje automatizirane ili mehaničke opreme neophodne za zdravlje i dobrobit životinja;
- e) o vrsti poda i stelje koje se uobičajeno koristi.

2.1. Dokumentacija mora biti dostupna veterinarskom inspektoru na uvid te redovno obnavljana. Mora se voditi evidenciju o tehničkim pregledima alarmnog sustava i sustava prozračivanja.

2.2. Posjednik mora izvijestiti nadležno tijelo, bez nepotrebnog odgađanja, o bilo kojim promjenama u opisanom peradnjaku, opremi ili postupcima koji mogu utjecati na dobrobit pilići.

Zahtjevi za gospodarstva – kontrola parametara peradnjaka

3. Posjednik mora osigurati da je svaki peradnjak na gospodarstvu opremljen sustavom za prozračivanje i, ukoliko je potrebno, sustavom za grijanje i hlađenje koji je projektiran, izrađen i djeluje tako da:

- a) koncentracija amonijaka (NH₃) ne prelazi 20 ppm, a koncentracija ugljičnog dioksida (CO₂) ne prelazi 3 000 ppm, mjereno u visini glava pilića;
- b) unutarnja temperatura ne prelazi vanjsku temperaturu za više od 3 °C, kad vanjska temperatura mjerena u hladu prelazi 30 °C;
- c) prosječna relativna vlažnost zraka, izmjerena u peradnjaku tijekom 48 sati ne prelazi 70 % kad je vanjska temperatura ispod 10 °C.

DODATAK III.

SLUŽBENE KONTROLE I PREGLEDI I DALJNJE PRAĆENJE U KLAONICI (iz članka 3. stavka 1. ovoga Pravilnika)

1. Smrtnost

1.1. U slučaju gustoće naseljenosti veće od 33 kg/m², dokumentacija koja prati jato mora uključivati dnevnu stopu smrtnosti i kumulativnu dnevnu stopu smrtnosti koju izračuna vlasnik ili uzgajivač, zajedno s hibridom ili linijom pilića.

1.2. Ovi podaci se evidentiraju pod nadzorom službenog veterinarara kao i podaci o broju uginulih pilića pri dolasku pošiljke, uz navođenje gospodarstva i peradnjaka na gospodarstvu. Vjerodostojnost podataka i kumulativne dnevne stope smrtnosti provjerava se uzimajući u obzir broj zaklanih pilića i broj već uginulih pilića pri dolasku u klaonicu.

2. Pregledi post mortem

U sklopu službenih kontrola i pregleda koji se provode prema Pravilniku o službenim kontrolama hrane životinjskog podrijetla, službeni veterinar procjenjuje rezultate pregleda post mortem da bi otkrio druge moguće znakove loših uvjeta držanja s obzirom na dobrobit životinja, kao što su povećana pojava kontaktnog dermatitisa, parazitoza i sistemskih oboljenja na gospodarstvu ili u jedinici peradnjaka gospodarstva podrijetla.

3. Obavješćavanje o rezultatima

Ukoliko se na temelju stope smrtnosti iz stavka 1. ovoga Dodatka i rezultata pregleda post mortem iz stavka 2. ovoga Dodatka utvrdi da su životinje držane na način koji ne udovoljava uvjetima s obzirom na dobrobit životinja, službeni veterinar prosljeđuje podatke vlasniku ili odgovornoj osobi i nadležnom tijelu. Vlasnik ili odgovorna osoba i nadležno tijelo moraju poduzeti odgovarajuće mjere.

DODATAK IV.

OSPOSOBLJAVANJE

Programi osposobljavanja iz članka 4. stavka 2. ovoga Pravilnika moraju uključivati odredbe ovoga Pravilnika u odnosu na zaštitu pilića, a posebno sljedeće:

- a) Dodatke I. i II. ovoga Pravilnika;
- b) fiziologiju, a posebno potrebe za vodom i hranom, ponašanje životinja i pojam stresa;
- c) praktične aspekte pažljivog postupanja s pilićima te njihovo hvatanje, utovar i prijevoz;
- d) postupanje u hitnim slučajevima/izvanrednim okolnostima, prisilno usmrćivanje i klanje pilića;
- e) provođenje biosigurnosnih mjera.

DODATAK V.

KRITERIJI ZA POVEĆANJE GUSTOĆE NASELJENOSTI (iz članka 3. stavka 5. ovoga Pravilnika)

1. Kriteriji

- a) nadzorom gospodarstva koji je provodilo nadležno tijelo tijekom prethodne dvije godine nisu utvrđeni nedostaci u pogledu zahtjeva propisanih ovim Pravilnikom;
- b) nadzor gospodarstva od strane posjednik ili odgovorne osobe provode se korištenjem vodiča dobre prakse iz članka 7. ovoga Pravilnika;
- c) u najmanje sedam uzastopnih jata pregledom je ustanovljeno da je kumulativna dnevna stopa smrtnosti bila manja od 1 % uvećano za umnožak broja 0,06 % i starosti jata za klanje u

danima.

Ukoliko nadležno tijelo u zadnje dvije godine nije provelo službenu kontrolu i pregled gospodarstva, potrebno je provesti barem jednu službenu kontrolu i pregled radi provjere o ispunjavanju zahtjeva iz podtočke a) ove točke.

2. Izuzeci

Iznimno od točke 1. podtočke c) ovoga Dodatka, nadležno tijelo može odlučiti da se gustoća naseljenosti poveća, ako je posjednik ili odgovorna osoba zadovoljavajuće obrazložio uvjete koji su doveli do više kumulativne dnevne stope smrtnosti ili je dokazao da su uzroci izvan njegovog utjecaja.